

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sak/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100411
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Berthotyová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0924100411.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobcu: J. B., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Tadžickej republiky, s cudzineckým pasom vydaným v Slovenskej republike pod č. K. XXXXXXX, naposledy bytom U. U. XX, B., právne zastúpený: Centrum právnej pomoci, kancelária Košice, so sídlom Murgašova 3, 040 11 Košice, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Policajného zboru Prešov, Jarková 31, 080 01 Prešov, v konaní o správnej žalobe vo veci administratívneho vyhostenia, proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ HCP-PO2-38-004/2024-Sk zo dňa 17.05.2024, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. 17Saz/3/2024 - 151 zo dňa 19. septembra 2024, takto

rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. 17Saz/3/2024 - 151 zo dňa 19. septembra 2024 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ HCP-PO2-38-004/2024-Sk zo dňa 17.05.2024 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.
- Sťažovateľovi priznáva právo na náhradu trov kasačného konania a trov konania na správnom súde.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO9-3-015/2024-AV zo dňa 20.03.2024 Oddelenie hraničnej kontroly PZ Košice - letisko (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) rozhodol, že žalobcu administratívne vyhostuje z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny podľa § 77 ods. 1 tretej vety zákona o pobyte cudzincov, bez určenia lehoty na vycestovanie z územia Slovenskej republiky a žalobcovi uložil zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu 10 rokov, pričom žalovaný vylúčil odkladný účinok odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca bol dňa 20.03.2024 transferovaný na územie SR z územia Nemecka podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady č. 604/2013 z 26. júna 2013. Lustráciou v informačných systémoch PZ správny orgán zistil, že žalobca sa dňa 02.03.2022 dostavil na hraničný priechod Vyšné Nemecké, z dôvodu, aby vstúpil na územie SR. Zároveň bolo zistené, že na žalobcu bola v pátracom systéme INTERPOL vydaná platná požiadavka v rámci medzinárodného pátrania, s vydaným medzinárodným zatýkacím rozkazom vydaným 02.03.2018 súdom I. Somoni kraja, mesta Dušanbe, pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin organizovanej kriminálnej skupiny, podľa § 307 časť 1 Trestného zákona Tadžikistanu, preto bol žalobca následne umiestnený v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach, kde žalobca 04.05.2022 požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky z dôvodu obavy o svoj život, pretože je členom Demokratickej politickej skupiny 24. Rozhodnutím č. MUPO-168/2022-Ž z 28.10.2022 Migračný úrad Ministerstva vnútra SR rozhodol o neudelení azylu žalobcovi, ako aj o neposkytnutí mu doplnkovej ochrany, pričom žalobca proti tomuto rozhodnutiu nepodal v zákonnej lehote správnu žalobu, takže „Konanie o udelenie azylu

na území Slovenskej republiky bolo právoplatne ukončené dňa 02.01.2023.“, od ktorého momentu mal žalobca neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky, respektíve Schengenského priestoru, pretože nemal pri sebe doklady, ani platné vízum alebo povolenie k pobytu, ktoré by ho oprávňovali vstúpiť alebo sa zdržiavať na území Slovenskej republiky alebo Schengenského priestoru, pričom žalobca ostal naďalej umiestnený v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach. Následne Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 1Tost/31/2023 z 24.01.2024 rozhodol, že vydanie žalobcu do Tadžickej republiky nie je prípustné a súčasne žalobcu prepustil z vydávacej väzby. Potom bol žalobca 24.01.2024 predvedený na OCP PZ Košice v súvislosti s konaním o administratívnom vyhostení, pričom po tom, ako pri kontrole dokladov bolo zistené, že žalobca má udelený trvalý pobyt na území Ukrajiny, mu pod č. EC-ECKE1-240124-124-TJK8603119514-----01, na jeho žiadosť bolo udelené dočasné útočisko na území Slovenskej republiky a žalobca bol 24.01.2024 prepustený na slobodu a nasledujúci deň odišiel do Nemecka. V Nemecku sa zdržiaval do 20.03.2024, kedy bol transferovaný (dublinský transfer) späť na územie Slovenskej republiky, po tom ako jeho prevzatie 08.02.2024 akceptovalo Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra SR pod č. MU-DS-48/2024-DŽ. Po prevzatí žalobcu na územie Slovenskej republiky bolo lustráciou v informačnom systéme IS CLK zistené, že na jeho osobu sú vytvorené dva platné pátracie záznamy v Schengenskom informačnom systéme - Osoba (SIS2); v prvom prípade sa jednalo o pátrací záznam vytvorený Francúzskom z 22.04.2022, kde dôvodom pátrania je „Odobretie vstupu alebo pobytu v schengenskom priestore občanom tretích krajín (čl. 24)“ s evidovaným opatrením, ktoré sa má vykonať na vonkajšej hranici cit. „odoprieť vstup do krajiny“ a na vnútrozemí cit. „odovzdať osobu orgánom OCP za účelom jej vyhostenia z územia schengenského priestoru“, súčasne s poznámkou, že účastník konania je násilný, pričom Migračný úrad Ministerstva vnútra SR prostredníctvom národnej ústredne SIRENE zistil, že žalobcovi bol udelený súdny zákaz vstupu na územie Francúzska do 25.04.2062 (na dobu 40 rokov) z dôvodu, že „osoba je príbuzná radikálnemu islamu a predstavuje hrozbu pre verejnú bezpečnosť.“ Druhý záznam bol vytvorený Nemeckom z 28.09.2018, kde dôvodom pátrania bolo „Odobretie vstupu alebo pobytu v schengenskom priestore občanom tretích krajín (čl. 24)“, s evidovaným opatrením, ktoré sa má vykonať na vonkajšej hranici cit. „odoprieť vstup do krajiny“ a na vnútrozemí cit. „odovzdať osobu orgánom OCP za účelom jej vyhostenia z územia schengenského priestoru“, súčasne s poznámkou, že dôvodom zákazu vstupu je vážna bezpečnostná hrozba; v zázname je zaevidovaná informácia súvisiaca s trestným činom terorizmu pod č. TE-RI-INT/741311/2021 s poznámkou, že účastník konania je ozbrojený, násilný, zapojený do aktivít súvisiacich s terorizmom. Na základe uvedených skutočností - existujúcich platných záznamov Francúzskej republiky a Nemeckej republiky v schengenskom informačnom systéme, žalovaný dospel k záveru, že žalobca predstavuje vážnu hrozbu pre bezpečnosť a verejný poriadok. Zaoberal sa prekážkami administratívneho vyhostenia, bral do úvahy súkromný a rodinný život žalobcu a nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali, že dôsledky administratívneho vyhostenia by boli neprimerané, najmä s ohľadom na jeho súkromný a rodinný život (na území SR nemá žiadne rodinné väzby).

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu o administratívnom vyhostení žalobcu na Ukrajinu a uložení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu 10 rokov podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci ohľadom prekážky jeho vyhostenia na Ukrajinu v súvislosti so zákazom tzv. nepriameho non - refoulement. Poukázal na to, že štátna migračná služba zastavila prijímanie a spracovanie žiadostí o azyl po plnej ruskej invázii. Žalobca namietal aj zákaz vstupu na územie SR a na územie všetkých členských štátov na dobu 10 rokov z dôvodu, že má na území SR oprávnený tolerovaný pobyt.

4. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ HCP-PO2-38-004/2024-Sk zo dňa 17.05.2024 zmenil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu v prvej vete výroku zo znenia: administratívne vyhostuje „z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny podľa § 77 ods. 1 tretej vety zákona o pobyte cudzincov“ na znenie: „z územia Slovenskej republiky podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov“. V ostatnej časti napadnuté rozhodnutie potvrdil a odvolanie proti rozhodnutiu zamietol.

5. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nezistil také vady, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia. K námietke týkajúcej sa určenia Ukrajiny ako krajiny vyhostenia uviedol, že ku dňu rozhodnutia mu bola známa skutočnosť, že Štátna migračná služba Ukrajiny nesúhlasí s readmisiou žalobcu na Ukrajinu z dôvodu, že žalobca je vedený v databáze osôb, ktoré majú zakázaný vstup na územie Ukrajiny. Z uvedených dôvodov zmenil výrok rozhodnutia v časti určenia krajiny vyhostenia.

6. K vyhosteniu bez určenia krajiny bližšie uviedol, že podľa údajov dostupných na internetovej stránke visaindex.com držiteľia cestovných pasov Tadžickej republiky majú bezvízový vstup do uvedených 23 štátov: Antigua and Barbuda, Arménsko, Azerbajdžan, Barbados, Bielorusko, Cookove ostrovy, Dominika, Gambia, Gruzínsko, Haiti, Kazachstan, Kirgizsko, Malajzia, Mikronézia, Moldavsko, Namíbia,

Filipíny, Ruská federácia, Svätý Vincent a Grenadíny, Surinam, Turecko, Ukrajina, Uzbekistan. Podľa žalovaného vzhľadom na geografickú, jazykovú, kultúrnu blízkosť a v záujme zachovania ochrany života, zdravia a súkromného záujmu účastníka konania do úvahy možno vziať krajiny najmä, nie však výlučne, Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Turecko a Uzbekistan.

7. Žalovaný s odkazom na rozsudky Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 2Sak/5/2022 zo dňa 21.03.2022, sp. zn. 10Sžak/14/2021 zo dňa 29.09.2021 ako aj aktuálnu judikatúru NSS SR) uviedol, že povinnosti správneho orgánu zabezpečovať dôkazy a správy o krajine, do ktorej má byť vyhostený, musí predchádzať aktivita účastníka konania a to tvrdenie jednotlivých faktov o existencii prekážok administratívneho vyhostenia. Zdôraznil, že žalobca v doplnení odvolania zo dňa 16.05.2024 neuviedol žiadne skutočnosti k tomu, prečo vyhostenie účastníka konania na územie inej tretej krajiny nie je možné.

8. K námietke že administratívnym vyhostením žalobcu s priznanou formou medzinárodnej ochrany na územie Ukrajiny by došlo k porušeniu medzinárodného práva na ochranu utečencov a ako aj ustanovení ZoPC uviedol, že Migračný úrad MV SR dňa 03.05.2024 rozhodnutím č. MU-PO-47-28/2024/DÚ rozhodol o zrušení dočasného útočiska žalobcovi podľa § 33 písm. c/ zákona o azyle.

9. Žalovaný k doplneným dôkazom žalobcu na podporu tvrdení, že je od roku 2018 podporovateľom tadžického politického hnutia Skupina24, pre ktoré je perzekvovaný tadžickými orgánmi a neprávom vykresľovaný ako bezpečnostná hrozba uviedol, že tieto dôkazy žalobca doložil aj do konania o zrušení dočasného útočiska (list Politického hnutia Skupina24 zo dňa 27.06.2023, č. 012/2023, list Občianskeho výboru pre ochranu politických rukojemníkov a väzňov v Tadžikistane zo dňa 22.03.2022, č. 183/147, výtlačok informácie z médií o prípade účastníka konania). Obsah uvedených písomností sa týka žalobcu a skutočností, ktoré by mali brániť vydaniu, resp. vyhosteniu žalobcu do Tadžikistanu a že žalobca je neprávom tadžickými orgánmi vykresľovaný za bezpečnostnú hrozbu. Žalovaný k uvedeným dôkazom uviedol, že žalobca nie je vyhostený na územie Tadžickej republiky a napadnuté rozhodnutie sa neopiera o tvrdenia tadžickej vlády a obsah uvedených písomností nespochybňuje zistenia správneho orgánu, o ktoré sa opiera v napadnutom rozhodnutí.

10. Rozhodnutie o administratívnom vyhostení musí podľa žalovaného sledovať zásadu proporcionality, ktorá spočíva v požiadavke, aby intenzita zásahu do práv cudzinca bola primeraná významu verejného záujmu, k jeho ochrane má zásah, reprezentovaný rozhodnutím o administratívnom vyhostení slúžiť. Žalovaný má za to, že táto požiadavka v preskúvanom prípade bola splnená.

II. Konanie pred správnym súdom

11. Žalobca sa správnou žalobou z 27. júna 2024 domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za nezákonné z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), e) a g) SSP.

12. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 17Saz/3/2024 - 151 zo dňa 19. septembra 2024 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

13. Správny súd odôvodnil napadnutý rozsudok predovšetkým tým, že námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné. Bližšie k žalobným bodom uviedol:

- k námietke, že prvostupňový správny orgán nedostatočne zistil skutkový stav veci ohľadom prekážok administratívneho vyhostenia na Ukrajinu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu žalobca považoval za nezákonné a v rozpore s § 77 ods. 1 ZoPC a citovaným ustanovením ZoA, ktoré oprávňuje odídenca zdržiavať sa na území SR, keďže na území SR mal v tom čase poskytnuté dočasné útočisko, správny súd uviedol, že uvedenou skutočnosťou sa už zaoberal Najvyšší správny súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 6Szak/2/2024 zo dňa 12.06.2024. Poukázal najmä na body 37 a 38 rozsudku, z ktorých vyplynula nedôvodnosť žalobcom tvrdenej neúčelnosti dôvodu, že ho pre udelený status dočasného útočiska nemožno z územia Slovenskej republiky administratívne vyhostiť;

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je dostatočne odôvodnené s ohľadom na zisťovanie existencie prekážok vyhostenia, a to ani v súvislosti so zákazom tzv. nepriameho non refoulement, kedy cudzincovi hrozí v prípade vyhostenia do tretej krajiny následný návrat do krajiny pôvodu (Tadžikistanu), kde bude vystavený zaobchádzaniu v rozpore s čl. 3 Európskeho dohovoru správny súd uviedol, že predmetná námietka žalobcu je neopodstatnenou a predčasnou. Žalovaný vo svojom rozhodnutí ustálil diapazón krajín, ktoré by tak žalobcu ako štátneho príslušníka Tadžikistanu eventuálne mohli prijať na svoje územie a teda na územie ktorých by žalobca mohol byť administratívne vyhostený. Keďže sa v zásade jedná o krajiny v ktorých, podľa všeobecnej vedomosti neprebíha otvorený ozbrojený konflikt [okrem Ukrajiny], z ktorého dôvodu by na ich území mohol byť ohrozený život alebo zdravie žalobcu a nie sú všeobecne známe ani iné skutočnosti ohľadne týchto žalovaným ustálených krajín, ktoré by mohli mať za následok ohrozenie žalobcu na živote a na zdraví, čo by mohlo

byť prekážkou jeho vyhostenia na ich územie, žalovaný ani nemal dôvod sa vo svojom rozhodnutí bližšie týmito skutočnosťami zaoberať a odôvodňovať ich. Podľa správneho súdu je žalobca povinný tvrdiť konkrétne skutočnosti svedčiace o existencii prekážok jeho administratívneho vyhostenia do krajiny, do ktorej má byť vyhostený, respektíve neprimeranosti dopadov tohto rozhodnutia do jeho súkromného a rodinného života. Podľa správneho súdu doposiaľ vykonané úkony vo veci výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu nenasvedčujú prima facie o žalobcom tvrdenej absolútnej jeho nevyhostiteľnosti a žalobcovi sa nepodarilo preukázať existenciu prekážok jeho vyhostenia. Za tohto stavu potom možno považovať postup žalovaného za správny;

- k námietke, že nesúhlasí so záverom žalovaného, že prioritne mal žalobca tvrdiť prekážky jeho administratívneho vyhostenia do iných tretích krajín, a následne by bolo dôkazné bremeno rozložené medzi odvolací správny orgán a žalobcu, keďže odvolanie bolo podané voči rozhodnutiu o administratívnom vyhostení žalobcu na Ukrajinu uviedol, že zmenové rozhodnutie vo veci administratívneho vyhostenia žalobcu bolo vydané dňa 17.05.2024 a rozhodnutie o predĺžení zaistenia žalobcu dňa 18.07.2024, takže žalobca už mal vedomosť o tom, ktoré krajiny budú ohľadom možného vyhostenia žalobcu oslovené, nakoľko ich identifikoval vo svojom rozhodnutí zo dňa 17.05.2024 žalovaný. I napriek tomu žalobca žiadne relevantné skutočnosti týkajúce sa možných prekážok vyhostenia do uvedených krajín neuvádzal;

- k tvrdeným skutočnostiam o tom, že medzi Slovenskou republikou a Tadžickou republikou v súčasnosti už niekoľko mesiacov prebieha komunikácia ohľadom záruk, ako s ním bude zaobchádzané v prípade jeho návratu na územie Tadžikistanu, a preto má žalobca jednoznačne za to, že sa v jeho veci pripravuje jeho administratívne vyhostenie do krajiny pôvodu, správny súd uviedol, že žalobca nie je vyhostený na územie Tadžickej republiky a obsah týchto dôkazov nespochybňuje zistenia správneho orgánu, o ktoré sa opiera v napadnutom rozhodnutí. Navyiac zmena rozhodnutia o administratívnom vyhostení vytvorila priestor pre vyhostenie žalobcu aj do iných krajín, čím aj jeho prípadná „nevyhostiteľnosť“ na Ukrajinu, či do krajiny pôvodu stratila na relevancii. Vzhľadom na uvedené, rovnako tak na relevancii stratila tá časť argumentácie žalobcu, ktorá pojednávala o jeho pochybnostiach o tom, že by bol žalobca priamo či následne vydaný do krajiny pôvodu;

- poukázal na to, že vo veci rozhodnutia o predĺžení zaistenia žalobcu, ktorý je súčasťou súdneho spisu vyplýva, že vo veci administratívneho vyhostenia boli vykonané úkony smerujúce k jeho vykonaniu vo vzťahu ku 55 krajinám. Preto nemožno úspešne argumentovať tým, že keď cudzinec nebol administratívne vyhostený do konkrétnej krajiny, je potrebné a priori považovať takéto rozhodnutie za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu nepreukázania podmienky potenciálnej vyhostiteľnosti. Takýto záver by popieral platnú právnu úpravu, pričom dodržanie, či porušenie princípu vyhostiteľnosti je nevyhnutné posudzovať vždy v okolnostiach konkrétneho prípadu. Správny súd poukázal na to, že v zmenovom rozhodnutí o administratívnom vyhostení žalobcu zo dňa 17.05.2024 odvolací správny orgán síce nevymedzil konkrétnu krajinu, do ktorej mal byť žalobca vyhostený, avšak z jeho odôvodnenia vyplýva istý okruh do úvahy prichádzajúcich krajín, pričom otázkou určenia konkrétnej krajiny, ktorú je možné vyhodnotiť ako bezpečnú z pohľadu výkonu vyhostenia, sa zaoberá orgán útvaru policajného zaistenia, ktorý je zodpovedný za výkon vyhostenia, pričom z doposiaľ vykonaných úkonov to nenasvedčuje o žalobcom tvrdenej nevyhostiteľnosti;

- s ohľadom na Najvyšším súdom Slovenskej republiky v extradičnom konaní (sp. zn. 1Tost/31/2023) judikovanú „nevyhostiteľnosť“ žalobcu do krajiny pôvodu a tiež dodatočnú „nevyhostiteľnosť“ na Ukrajinu v dôsledku zmeny rozhodnutia o administratívnom vyhostení sa podľa správneho súdu vytvoril priestor pre vyhostenie žalobcu do iných krajín. Tak následne postupoval aj žalovaný a určenie krajín, do ktorých by mohol byť žalobca vyhostený, by malo podľa správneho súdu vychádzať z racionálneho základu, ktorý žalovaný bližšie ozrejmil vo svojom rozhodnutí, určil príkladom okruh jednotlivých do úvahy prichádzajúcich krajín a spôsob takéhoto určenia náležite odôvodnil. Za tohto stavu možno považovať rozhodnutie žalovaného za zákonné po zvážení všetkých okolností danej prejednávanej veci, ktoré ako celok podľa názoru správneho súdu je v medziach zákona a dokáže obstáť.

III. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

14. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP.

15. Sťažovateľ v rámci sťažnostných bodov namieta predovšetkým, že:

- správny súd nesprávne vyhodnotil jeho námietku porušenia jeho procesných práv. Postup žalovaného, kedy zmenil prvostupňové rozhodnutie orgánu, ktorým bol žalobca vyhostený na územie Ukrajiny, tak že administratívne vyhostil žalobcu z územia Slovenskej republiky bez určenia krajiny, do ktorej žalobcu

vyhostil, je podľa jeho názoru porušením jeho práva zakotveného v § 3 ods. 2, § 33 ods. 2 Správneho poriadku, ktoré majú zabezpečiť realizáciu práva žalobcu zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky;

- žalobca v odvolaní podanom proti prvostupňovému rozhodnutiu o administratívnom vyhostení na územie Ukrajiny predložil svoje argumenty vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu, a vo vzťahu k odôvodneniu takéhoto rozhodnutia orgánom verejnej správy prvého stupňa;

- nemožno mu pričítať na ľarchu, že v situácii, kedy jeho odvolacia polemika s prvostupňovým rozhodnutím vychádzala z obsahu tohto prvostupňového rozhodnutia, nerozvinul abstraktne svoju odvolaciu argumentáciu, proti v tom čase mu neznámym úvahám žalovaného a samotnému rozhodnutiu žalovaného, ktoré mu nebolo známe;

- správne orgány mu neumožnili účinne obhajovať svoje práva, takýto postup zo strany správneho súdu nemožno bagatelizovať tým, že sa zodpovednosť za takýto postup prenáša na žalobcu, a vytyka sa mu údajná pasivita;

- za nesprávne právne posúdenie správnym súdom považuje aj jeho záver, že žalobné námietky žalobcu, o jeho faktickej nevyhostiteľnosti, v dôsledku zákazu vyhostenia do tretej krajiny, z ktorej mu hrozí následný návrat do krajiny pôvodu, a teda hrozba zaobchádzania v rozpore s už namietanými základnými právami, je predčasná;

- správnemu súdu vytkol, že „odbil“ argumenty žalobcu tým, že je zbytočné polemizovať v prípade vyhostenia žalobcu, pokiaľ nie je ustálená krajina, do ktorej by mohol byť vyhostený, nad obavou možného vrátenia žalobcu, do krajiny pôvodu z inej krajiny. Práve uvedená skutočnosť, je jednou z ťažiskových línií jeho námietok proti zákonnosti rozhodnutia žalovaného, aj rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa;

- poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 1 Tost 31/2023 z 24. januára 2024 rozhodol tak, že vydanie sťažovateľa na trestné stíhanie do Tadžickej republiky nie je prípustné. Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorý na základe sťažnosti žalobcu zrušil rozhodnutie krajského súdu o prípustnosti vydania sťažovateľa do Tadžickej republiky, pričom zhodnotil v tom čase všetky dostupné údaje vzťahujúce sa k povahe trestného stíhania žalobcu, a predovšetkým hrozieb neľudského zaobchádzania, a mučenia pre žalobcu zo strany príslušných orgánov Tadžickej republiky v prípade jeho vydania. Pre ďalšiu argumentáciu je podstatné, že najvyšší súd si bol vedomý povahy trestného činu na trestné stíhanie, za ktorý bolo Tadžickou republikou žiadané jeho vydanie;

- rozhodnutie o neprípustnosti vydania žalobcu na trestné stíhanie do Tadžickej republiky založil na teste vážnych dôvodov, ktorý umožňuje určiť mieru pravdepodobnosti porušenia práv vyžadanej osoby v cieľovej krajine. Najvyšší súd v extradikčnom konaní jednoznačne konštatoval, že žalobcovi hrozí v Tadžickej republike porušenie jeho základných práv, a hrozba, že bude vystavený mučeniu a neľudskému zaobchádzaniu;

- napadnuté rozhodnutie žalovaného nechráni žalobcu pred tým, že jeho výkonom bude nie len porušené ustanovenie § 81 ods. 1 ZoPC, ale bude zároveň obidené aj rozhodnutie o neprípustnosti jeho vydania na trestné stíhanie do Tadžickej republiky, a to dokonca do takej miery, že mu pri jeho výkone nebude poskytnutá ani taká ochrana, ktorá by mu bola poskytnutá v prípade extradície;

- žalobca považuje za vylúčené, aby rozhodnutie o administratívnom vyhostení bolo oddeľované od dôsledku, ktorý žalobcovi reálne hrozí v prípade jeho vykonania. Žalobou napadnuté rozhodnutie, umožňuje vyhostiť žalobcu do krajiny s bezvízovým stykom s Tadžickou republikou, bez toho aby mu poskytlo akúkoľvek ochranu, pred následným vydaním do Tadžickej republiky;

- správny súd vo svojom rozsudku nesprávne právne posúdil otázku zákonnosti rozhodnutia o vyhostení, z aspektu porušenia základných práv žalobcu, v dôsledku jeho vykonania;

- žalobca navrhol rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

16. Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa vyjadril žalovaný tak, že ju navrhol ako nedôvodnú zamietnuť. Bližšie k sťažnostným bodom uviedol, že:

- sťažovateľ neuviedol žiadne nové relevantné námietky, ktoré by spochybňovali zákonnosť napadnutého rozsudku. Žalovaný sa stotožňuje s názorom správneho súdu, že nedošlo k porušeniu procesných práv sťažovateľa;

- podklad pre vydanie preskúmaného rozhodnutia (oznámenie Veľvyslanectva Ukrajiny v Slovenskej republike) predložil žalovanému z vlastnej iniciatívy sťažovateľ. Na základe uvedeného podkladu došlo k akceptácii odvolacej námietky sťažovateľa (nemožnosť vyhostenia na územie Ukrajiny) a následne k zmene výroku prvostupňového rozhodnutia;

- obsah uvedeného podkladu sťažovateľ poznal, bol s ním oboznámený, vyjadril sa k nemu vo svojom podaní zo dňa 16.05.2024 (doručené žalovanému 17.05.2024). Pričom uvedené vyjadrenie žalovaný pri svojom rozhodovaní zobral do úvahy. Nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že došlo k porušeniu § 3 ods. 2 a § 33 ods. 2 správneho poriadku. Sťažovateľ bol oboznámený s každým jedným podkladom pre vydanie rozhodnutia. Žalovaný má zákonnú možnosť a zvážil vyhostenie z územia Slovenskej republiky bez určenia krajiny, nakoľko dôvody pre administratívne vyhostenie boli naďalej dané a preukázané;
- sťažovateľ ani v súdnom konaní (vo svojich opakovaných písomných vyjadreniach, ani na pojednávaní na správnom súde) neuviedol konkrétne dôvody a prekážky, pre ktoré by nemohol byť vyhostený do tej ktorej krajiny;
- žalovaný nerozhodol o tom, že sťažovateľ sa vyhostí z územia Slovenskej republiky výlučne a bez výnimky do 23 štátov, resp. do Tadžikistanu. Sťažovateľ sa vyhostí z územia Slovenskej republiky. Zákon o pobyte cudzincov pripúšťa vyhostenie cudzinca bez uvedenia krajiny, do ktorej má byť vyhostený (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Szak/3/2024 zo dňa 11. septembra 2024, bod 43);
- tvrdenia, že vyhostenie do akejkoľvek inej krajiny by založilo riziko, že by mohol byť následne vydaný do Tadžikistanu na trestné stíhanie, čo by bolo možné považovať za obchádzanie rozhodnutia o neprípustnosti extradície sťažovateľa, ako aj porušenia zákazu uvedeného v § 81 ods. 1 ZoPC žalovaný považuje len za vlastné dohady sťažovateľa, ktoré nie sú podložené žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, či dôkazmi a táto námietka v aktuálnom štádiu konania o administratívnom vyhostení žalobcu sa javí ako predčasná, nakoľko zatiaľ nedošlo k ustáleniu krajiny, do ktorej má byť žalobca vyhostený.

IV. Právny názor kasačného súdu

17. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21. februára 2025 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

K dôvodnosti kasačnej sťažnosti

18. Predmetom kasačnej sťažnosti bol napadnutý rozsudok, ktorým správny súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ HCP-PO2-38-004/2024-Sk zo dňa 17.05.2024, ktorým zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. PPZ-HCP-PO9-3-015/2024-AV zo dňa 20.03.2024 v prvej vete výroku zo znenia: administratívne vyhostí „z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny podľa § 77 ods. 1 tretej vety zákona o pobyte cudzincov“ na znenie: „z územia Slovenskej republiky podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov“.

19. Kasačný súd preto preskúmal jednak napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či správny súd pri neformálnom posúdení správnej žaloby (§ 206 ods. 3 SSP) správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

20. Kľúčovou námietkou sťažovateľa bolo nesprávne vyhodnotenie námietky porušenia jeho procesných práv, keď jeho námietku, že pred vydaním rozhodnutia žalovaného nebol žalobca odvolacím orgánom vyzvaný, aby sa vyjadril k existencii prekážok vyhostenia vo vzťahu k ďalším 23 krajinám (okrem Ukrajiny), vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú s tým, že podľa správneho súdu nedošlo k porušeniu jeho procesných práv, keďže sám žalobca neuviedol žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré by nemohol byť vyhostený, do tej-ktorej krajiny, a takéto prekážky neuviedol, ani v konaní pred správnym súdom.

21. Sťažovateľ v tejto súvislosti namietal, že postup žalovaného, kedy zmenil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa, ktorým bol žalobca vyhostený na územie Ukrajiny tak, že administratívne vyhostil žalobcu z územia Slovenskej republiky (bez určenia krajiny, do ktorej žalobcu vyhostil), je podľa jeho názoru porušením jeho práva zakotveného v § 3 ods. 2, § 33 ods. 2 Správneho poriadku, ktoré majú zabezpečiť realizáciu práva žalobcu zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a pokiaľ správny súd jeho námietku porušenia procesných práv vyhodnotil za nedôvodnú, vec nesprávne právne posúdil.

22. Uvedenú námietku na základe nižšie uvedených dôvodov vyhodnotil kasačný súd za dôvodnú.

23. Na tomto mieste považuje kasačný súd za potrebné zdôrazniť, že v správnom konaní správny orgán - (žalovaný) konajúci podľa ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. zákon o správnom konaní (ďalej „správny poriadok“ alebo „SP“) (§ 56 a § 59) v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového

správneho orgánu vydaného podľa § 77 a nasl. zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPC“) postupuje podľa ustanovení správneho poriadku (§ 120 ods. 1 ZoPC), a preto povinnosťou žalovaného správneho orgánu bolo v predmetnom konaní, dať možnosť sa žalobcovi vyjadriť k podkladom rozhodnutia, najmä za situácie, keď výsledkom jeho konania je zmenové rozhodnutie, ktoré namiesto administratívneho vyhostenia do konkrétnej krajiny predstavuje zmenu administratívneho vyhostenia bez určenia krajiny vyhostenia. K uvedeným záverom dospel kasačný súd na základe nasledujúcich dôvodov.

24. Odvolanie podľa správneho poriadku je vybudované na apelačnom princípe a druhostupňový orgán je zásadne oprávnený rozhodnúť vo veci. Odvolací orgán nie je v žiadnom smere viazaný závermi prvostupňového orgánu. Samostatne hodnotí vec zo skutkovej a právnej stránky. Dôsledkom tohto postupu je skutočnosť, že situácia účastníka konania môže byť rozhodnutím odvolacieho orgánu aj zhoršená, t. j. odvolací orgán môže rozhodnúť aj v neprospech odvolateľa. Apelačný princíp umožňuje, že správny orgán, ktorý rozhoduje o odvolaní, môže sám napraviť rozhodnutie a sám môže rozhodnúť vo veci samej. Pritom sa môže odchyliť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým orgánom. Apelácia smeruje predovšetkým proti nedostatkom skutkového základu, ale aj proti právnym nedostatkom. Odvolací orgán môže podľa výsledkov konania napadnuté rozhodnutie potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť.

25. Správny poriadok špecificky neupravuje všetky otázky postupu v odvolacom konaní. Aj na druhostupňové konanie sa vzťahujú ustanovenia predchádzajúcich častí, najmä tretej časti správneho poriadku (§ 18 až § 52). Táto skutočnosť je odôvodnená najmä tým, že konanie na prvom a druhom stupni tvorí jeden celok. Z uvedeného vyplýva, že aj odvolací správny orgán môže vo veci nariadiť ústne pojednávanie, ktorého zmyslom je, aby účastník mohol uplatniť námietky, prípadne aj návrhy.

26. V rámci preskúmania napadnutého rozhodnutia v odvolacom konaní sa preskúmava tak výrok rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenie, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo.

27. Podanie odvolania má procesné účinky nielen na strane účastníka, ale zakladá niektoré povinnosti aj na strane správneho orgánu. Na konaní o odvolaní sa vždy podieľajú tak prvostupňový správny orgán, ako aj druhostupňový správny orgán. Oba orgány sú povinné konať z úradnej povinnosti. Správny poriadok v § 56 upravuje dve povinnosti prvostupňového orgánu: a) upovedomiť ostatných účastníkov o obsahu odvolania, b) podľa potreby doplniť konanie o nové dôkazy, ktoré vyplývajú z obsahu odvolania.

28. Prvú povinnosť má správny orgán iba vtedy, ak v konaní vystupuje viac účastníkov. Druhú skupinu prípadov tvoria odvolania, v ktorých odvolatelia na podporu svojho stanoviska navrhujú vykonať ďalšie dôkazy, ktoré by mohli objasniť niektoré otázky skutkového stavu. V záujme rešpektovania princípu materiálnej pravdy správny orgán môže vykonať aj ďalšie dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Aj pre vykonanie dôkazov vyplývajúcich z vyjadrení účastníkov k odvolaniu platí ustanovenie § 32 ods. 2 správneho poriadku, že rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán, avšak odvolací správny orgán má postupovať v súčinnosti s účastníkmi konania.

29. Inštitút súčinnosti je ustanovený na viacerých miestach správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhovať dôkazy, ale na potvrdenie správnosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správneho orgánu predkladať, nesplnenie tejto povinnosti má za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti podmieňujúcej výsledok konania.

30. Na základe výkladu právnej normy § 33 správneho poriadku v intenciách logického a rozumného uváženia vôľou zákonodarcu bolo, aby sa účastník odvolacieho správneho konania oboznámil so všetkými podkladmi rozhodnutia, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu.

31. Zmyslom § 33 ods. 2 správneho poriadku je umožniť účastníkovi konania, aby aj vo fáze „pred vydaním zmenového rozhodnutia“, teda po tom, čo odvolací správny orgán ukončil zhromažďovanie podkladov rozhodnutia, mohol účastník odvolacieho konania uplatniť svoje výhrady, resp. urobiť procesné návrhy tak, aby rozhodnutie skutočne vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Účastník konania si sám nemôže urobiť právne relevantný úsudok o tom, kedy je zhromažďovanie podkladov rozhodnutia ukončené; z výzvy odvolacieho správneho orgánu na oboznámenie musí byť zrejmé, že zhromažďovanie podkladov bolo ukončené.

32. Účastník správneho konania má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu správneho konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníka, ktoré by mohli viesť k prietahom v konaní alebo iným komplikáciám.

33. Korešpondujúca povinnosť odvolacieho správneho orgánu dať možnosť účastníkovi konania vyjadriť sa k podkladom zmenového rozhodnutia je splnená v prípade, ak odvolací správny orgán pred vydaním

takéhoto rozhodnutia účastníkovi umožní oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia buď tým, že mu umožní vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia priamo na ústnom pojednávaní (do zápisnice z ústneho pojednávania, a ten vyhlási, že mu bola daná možnosť vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia a že buď má alebo nemá žiadne doplňujúce návrhy). Takúto povinnosť si odvolací správny orgán splní aj v prípade, ak účastníka konania vyzve, aby sa vyjadril písomne k podkladom rozhodnutia, ktoré zabezpečil po podaní odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Z výzvy odvolacieho správneho orgánu na oboznámenie musí byť zrejmé, že zhromažďovanie podkladov bolo ukončené.

34. Pokiaľ však žalovaný ako odvolací správny orgán vydá zmenové rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi konania vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia pred rozhodnutím, či už na ústnom pojednávaní alebo na základe na výzvy na oboznámenie sa s podkladmi, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

35. Pokiaľ správny orgán vydá rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa ku všetkým relevantným podkladom, na základe ktorých vo veci rozhodol, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (porovnaj napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR 6Sžo/55/2010, 5Sž/24/2008, 4Sžo/10/2011, 3Sžd/72/2009, rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR 7A 112/2002 a 7As 40/2003).

36. Posúdenie súdu v preskúmvacom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je individuálne a podmienené konkrétnymi okolnosťami prípadu. (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2011, sp. zn. 6Sžo/199/2010 uverejnený v Zbierke rozhodnutí súdov SR a stanovisk NS SR č. 2/2012).

37. V danom prípade prvostupňový správny orgán rozhodol, že žalobcu administratívne vyhostuje z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny podľa § 77 ods. 1 tretej vety ZoPC. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, ktorým žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Okrem iných dôvodov namietal nedostatočne zistený stav veci ohľadom prekážky jeho vyhostenia na Ukrajinu. O odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol žalovaný tak, že zmenil prvú vetu výroku zo znenia: administratívne vyhostuje „z územia Slovenskej republiky na územie Ukrajiny podľa § 77 ods. 1 tretej vety zákona o pobyte cudzincov“ na znenie: „z územia Slovenskej republiky podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.“

38. Je zrejmé, že žalobca v odvolaní podanom proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení, na územie Ukrajiny, postavil svoju obranu a argumenty vo vzťahu k jeho vyhosteniu na Ukrajinu. Preto námietka sťažovateľa, že v situácii, kedy jeho odvolacia argumentácia k napádanému prvostupňovému rozhodnutiu vychádzala z výroku a obsahu tohto prvostupňového rozhodnutia a nemohol svoju odvolaciu argumentáciu postaviť voči v tom čase neznámym úvahám žalovaného, na ktorých postavil zmenové rozhodnutie, je dôvodná.

39. Argumentácia žalovaného obsiahnutá na str. 16 - 17 zmenového rozhodnutia, ktorou poukazuje na rozsudky Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 2Sak/5/2022 zo dňa 21.03.2022 sp. zn. 10Sžak/14/2021 zo dňa 29.09.2021 ako aj na aktuálnu judikatúru NSS SR), z ktorej vyplýva povinnosť správneho orgánu zabezpečovať dôkazy a správy o krajine do ktorej má byť vyhostený v nadväznosti na predchádzajúcu aktivitu účastníka konania, a to tvrdení jednotlivých faktov o existencii prekážok administratívneho vyhostenia je síce relevantná, to však platí v prípade, že účastníkovi konania vo veci administratívneho vyhostenia je známa krajina alebo okruh krajín, ktoré prichádzajú do úvahy ako krajiny jeho vyhostenia.

40. Správny súd na podporu svojich záverov o tom, že cudzinec musí tvrdiť konkrétne skutočnosti svedčiace o existencii prekážok jeho administratívneho vyhostenia odkazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 10Sžak/14/2020, ktorého závery však vychádzajú z inej situácie, pretože v uvedenom prípade predmetom konania bolo rozhodnutie o administratívnom vyhostení cudzinca do konkrétnej krajiny (do Bangladéša). Závery kasačného súdu boli také, že cudzinec je povinný tvrdiť konkrétne skutočnosti svedčiace o existencii prekážok jeho administratívneho vyhostenia do krajiny, do ktorej má byť vyhostený, respektíve neprimeranosti dopadov rozhodnutia do jeho súkromného a rodinného života. Tieto závery však nemožno aplikovať na prípad sťažovateľa, ktorý bol zmenovým rozhodnutím vyhostený bez určenia krajiny vyhostenia.

41. Pokiaľ žalovaný v zmenovom rozhodnutí argumentuje, že žalobca v doplnení odvolania zo dňa 16.05.2024 neuviedol žiadne skutočnosti k tomu, prečo vyhostenie účastníka konania na územie inej tretej krajiny nie je možné, takáto argumentácia žalovaného je neudržateľná práve preto, že žalobca nevedel a vedieť nemohol, ktorá iná tretia krajina, na územie ktorej má byť vyhostený, prichádza do úvahy. Sťažovateľ sa to dozvedel až z napadnutého zmenového rozhodnutia. Preto ani nemohol uvádzať

tvrdenia jednotlivých faktov o existencii prekážok administratívneho vyhostenia vo vzťahu k iným tretím krajinám.

42. K argumentácii správneho súdu, že zmenové rozhodnutie vo veci administratívneho vyhostenia žalobcu bolo vydané dňa 17.05.2024 a z rozhodnutia o predĺžení zaistenia žalobcu zo dňa 18.07.2024 mal žalobca už mať vedomosť o tom, ktoré krajiny budú ohľadom možného vyhostenia žalobcu oslovené a napriek tomu žalobca žiadne relevantné skutočnosti týkajúce sa možných prekážok vyhostenia do uvedených krajín neuvádzal, kasačný súd musí správne mu pripomenúť, že zmenové rozhodnutie žalovaného bolo vydané dňa 17.05.2024, kedy sa žalobca prvýkrát dozvedel, ktoré krajiny vyhostenia prichádzajú do úvahy. Rozhodnutím Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko bolo dňa 18.07.2024 rozhodnuté o predĺžení zaistenia žalobcu do 20. septembra 2024. Žalobca však správnu žalobu proti zmenovému rozhodnutiu podal dňa 27.06.2024, teda pred rozhodnutím o predĺžení zaistenia, preto argument správneho súdu, že žalobca mal už mať vedomosť o tom, ktoré krajiny budú ohľadom možného vyhostenia žalobcu oslovené a napriek tomu žalobca žiadne relevantné skutočnosti týkajúce sa možných prekážok vyhostenia do uvedených krajín neuvádzal, nemali logickú oporu v časových súvislostiach jednotlivých rozhodnutí. Podstatné však bolo to, že žalobcovi nebolo umožnené v odvolacom konaní týkajúceho sa administratívneho vyhostenia, oboznámiť sa s podkladmi zmenového rozhodnutia o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu (zo dňa 20.03.2024).

43. Odkazy správneho súdu na iné rozhodnutia (týkajúce sa zaistenia) o tom, že žalobca mal mať vedomosť o tom, ktoré krajiny budú ohľadom možného vyhostenia žalobcu oslovené, sú v konaní bez ohľadu na zmienené časové súvislosti, pre ktoré ich nemohol skôr uplatniť, neprípustné aj z dôvodu, že ide o vydanie dvoch rozhodnutí v celkom iných konaniach (konanie o administratívnom vyhostení a konanie o zaistení) a je nesporné, že žalovaný si povinnosť oboznámiť žalobcu s podkladmi zmenového rozhodnutia nespĺnil v konaní o jeho administratívnom vyhostení.

44. Vzhľadom na uvedené kasačný súd v danej veci dospel k záveru, že žalovaný správny orgán nepostupoval v súlade so zákonnými predpismi. Súčasne je potrebné vytknúť žalovanému, že v konaní sa dopustili takej procesnej vady, ktorá mala za následok nezákonnosť rozhodnutia.

45. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že žalovaný bez toho, aby žalobcovi dal možnosť vyjadriť sa ku všetkým podkladom jeho zmenového rozhodnutia, ktoré mu nemuseli byť ako účastníkovi administratívneho konania o vyhostení známe, vydal rozhodnutie v ktorom namiesto krajiny vyhostenia Ukrajiny, rozhodol o administratívnom vyhostení žalobcu bez toho, aby určil krajinu vyhostenia, čo ZoPC pripúšťa. V dôvodoch rozhodnutia však žalovaný uvádza, že podľa údajov dostupných na internetovej stránke visaindex.com držiteľia cestovných pasov Tadžickej republiky majú bezvízový vstup do uvedených 23 štátov: Antigua and Barbuda, Arménsko, Azerbajdžan, Barbados, Bielorusko, Cookove ostrovy, Dominika, Gambia, Gruzínsko, Haiti, Kazachstan, Kirgizsko, Malajzia, Mikronézia, Moldavsko, Namíbia, Filipíny, Ruská federácia, Svätý Vincent a Grenadíny, Surinam, Turecko, Ukrajina, Uzbekistan. Podľa žalovaného vzhľadom na geografickú, jazykovú, kultúrnu blízkosť a v záujme zachovania ochrany života, zdravia a súkromného záujmu účastníka konania do úvahy možno vziať krajiny najmä, nie však výlučne, Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Turecko a Uzbekistan.

46. V prvom rade, žalovaný pred vydaním zmenového rozhodnutia neposkytol sťažovateľovi možnosť oboznámiť sa so všetkými podkladmi, na základe ktorých rozhodol. Konkrétne, žalovaný použil informácie dostupné na internetovej stránke visaindex.com o bezvízovom vstupe držiteľov pasov Tadžickej republiky do 23 krajín. Tieto údaje viedli k zúženiu okruhu možných krajín vyhostenia žalobcu na špecifikované štáty, medzi ktoré zaradil (nie však výlučne) krajiny ako Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Turecko a Uzbekistan.

47. Žalobca však nebol pred zmenovým rozhodnutím oboznámený s týmito informáciami a nemal tak možnosť efektívne reagovať na tieto podklady, či predložiť dôkazy, ktorými by mohol pre prípadnú existenciu prekážok vyhostenia vo vzťahu ku krajinám, ktoré prichádzali do úvahy ich účinne uplatniť a v konečnom dôsledku aj zabrániť jeho vyhosteniu do týchto krajín. Týmto postupom bol žalobcovi odňatý prístup k účinnému uplatneniu jeho procesných práv, čo je v rozpore so zásadou spravodlivého administratívneho konania. Vzhľadom na to, že žalovaný neumožnil žalobcovi oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia a nevyžiadal si jeho vyjadrenie k týmto údajom, došlo k porušeniu základných práv žalobcu na obhajobu a riadne procesné právo, čo v konečnom dôsledku znamená, že jeho rozhodnutie je nezákonné.

48. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že správny súd, ktorý v tejto veci rozhodoval, nesprávne vyhodnotil procesný postup žalovaného, keď v uvedenom postupe žalovaného ako odvolacieho orgánu nevidel porušenie práv žalobcu. Správny súd navyše nelogicky vyčítal žalobcovi jeho pasivitu vo vzťahu s dôrazom na povinnosť tvrdiť prekážky administratívneho vyhostenia do krajín, o ktorých žalobca pred vydaním zmenového rozhodnutia nebol oboznámený.

49. Z uvedeného je teda zrejme, že podkladom zmenového rozhodnutia žalovaného boli údaje dostupné na internetovej stránke visaindex.com, podľa ktorých držiteľia cestovných pasov Tadžickej republiky majú bezvízový vstup do uvedených 23 štátov. Následne žalovaný zúžil okruh krajín, ktoré prichádzajú do úvahy ako krajiny jeho vyhostenia na 8 krajín, nie však výlučne (Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Turecko a Uzbekistan. Pokiaľ teda žalovaný pred vydaním zmenového rozhodnutia mal k dispozícii podklady, na základe ktorých bolo možné ustáliť okruh iných tretích krajín, ktoré prichádzali do úvahy ako krajiny, do ktorých by mohol byť vyhostený, mal sťažovateľovi umožniť oboznámiť sa s takýmto podkladom, aby mohol účinne uplatniť tvrdenia o existencii prekážok administratívneho vyhostenia k tej ktorej krajine.

50. Žalovaný takto nepostupoval, preto námietka sťažovateľa, že došlo k porušeniu jeho procesných práv účastníka konania, pretože takýmto postupom mu bolo znemožnené účinne uplatniť tvrdenie o existencii prekážok vyhostenia do takýchto iných tretích krajín bola dôvodná.

51. Kasačný súd preto uzatvára, že pokiaľ odvolací správny orgán neumožní vyjadriť sa účastníkovi konania vo veci administratívneho vyhostenia k podkladom zmenového rozhodnutia, ktorým odvolací správny orgán mení výrok prvostupňového rozhodnutia tak, že namiesto konkrétnej krajiny vyhostenia rozhodne o administratívnom vyhostení bez toho, aby určil krajinu vyhostenia a v dôvodoch rozhodnutia uvedie, ktoré iné menovité tretie krajiny vyhostenia prichádzajú do úvahy a na základe akého podkladu, je jeho povinnosťou ho s takýmto podkladom oboznámiť. V opačnom prípade dochádza k porušeniu procesných práv účastníka konania, ktorému takýmto postupom je znemožnené účinne uplatniť tvrdenie o existencii prekážok vyhostenia do takýchto iných tretích krajín.

52. Pokiaľ správny súd nevidel v uvedenom postupe žalovaného porušenie jeho procesných práv, a naopak žalobcovi vyčíta, že jeho povinnosťou bolo „tvrdiť konkrétne skutočnosti svedčiace o existencii prekážok jeho administratívneho vyhostenia do krajiny, do ktorej má byť vyhostený, respektíve neprimeranosti dopadov tohto rozhodnutia do jeho súkromného a rodinného života“, tak žalobnú námietku sťažovateľa nesprávne vyhodnotil a posúdil.

53. Sťažovateľ tiež namietal, že správny súd nesprávne vyhodnotil jeho námietku, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je porušením ustanovenia § 81 ods. 1 ZoPC a zároveň bude obidené aj rozhodnutie o neprípustnosti jeho vydania na trestné stíhanie do Tadžickej republiky, pretože umožňuje vyhostiť sťažovateľa do krajiny s bezvízovým stykom s Tadžickou republikou bez toho, aby mu poskytlo akúkoľvek ochranu, pred následným vydaním do Tadžickej republiky a teda, že správny súd nesprávne právne posúdil otázku zákonnosti rozhodnutia o vyhostení z aspektu porušenia základných práv žalobcu.

54. K uvedenej námietke aj s poukazom na ustanovenie § 206 SSP kasačný súd uvádza nasledovné: Žalovaný v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia neurčil konkrétnu krajinu, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený, čo zákon o pobyte cudzincov v § 77 ods. 1 tretej vety ZoPC pripúšťa. Z ustanovenia § 77 ods. 1 ZoPC vyplýva, že administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky a územie členských štátov, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť.

55. Aplikácia ustanovenia § 77 ods. 1 ZoPC s poukazom na ustanovenia § 81 ods. 1, 2 a 4 ZoPC, ktoré sú naplnením zásady non-refoulement bude však prichádzať do úvahy výnimočne, teda v prípade, ak takúto krajinu nie je možné určiť, pričom správny orgán v dôvodoch rozhodnutia ozrejmi, prečo nebolo možné určiť konkrétnu krajinu vyhostenia. Kasačný súd dopĺňa, že aj neurčenie konkrétnej krajiny, do ktorej má cudzinec vycestovať, musí byť preskúmateľné a mať oporu v podkladoch rozhodnutia.

56. Na zvažovanie tejto možnosti, teda neurčenia krajiny vyhostenia nepostačuje, že ZoPC umožňuje správnomu orgánu neurčiť krajinu vyhostenia. Z ustanovenia § 81 ods. 1 ZoPC totiž vyplýva, že cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu taký trest môže byť uložený. Podľa § 81 ods. 2 ZoPC cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu alebo ak bol odsúdený za zločin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku. Podľa § 88 ods. 4 ZoPC cudzinca

nemožno administratívne vyhostiť ani do štátu, v ktorom mu hrozí nútený návrat do štátu podľa odseku 1 alebo odseku 2.

57. Účelom úpravy obsiahnutej v § 81 zákona o pobyte cudzincov je teda naplnenie zásady non-refoulement, ktorá vyplýva zo Ženevského dohovoru a tiež z čl. 3 európskeho Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

58. V súvislosti s článkom 3 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyvodil, že vnútroštátne súdy musia námietky vyhostených osôb, že im v cieľovej krajine hrozí zlé zaobchádzanie, podrobiť starostlivému preskúmaniu (Garabayev proti Rusku, rozsudok, 07.06. 2007, č. 38). Kľúčovým pojmom prípadov vyhostenia je reálne nebezpečenstvo. Aby vyhostením došlo k porušeniu čl. 3 EDLP, musí sťažovateľ preukázať, že existujú závažné dôvody domnievať sa, že dotknutej osobe, ak bude vyhostená, hrozí reálne nebezpečenstvo, že bude vystavená zaobchádzaniu v rozpore s článkom 3 ods. 3 (Saadi proti Taliansku, rozsudok veľkej komory, 28.02.2008, č. 37201/06). Reálne nebezpečenstvo pritom neznamená istotu, ale určitú mieru pravdepodobnosti, že porušenie sťažovateľových práv v cieľovej krajine nastane. ESLP požadovaný štandard vyjadruje slovami existujú závažné dôvody sa domnievať.

59. Test reálneho nebezpečenstva vykonal Najvyšší správny súd Českej republiky v rozsudku z 26.03.2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82. Reálnym nebezpečenstvom je podľa zmieneného rozsudku nutné rozumieť, že vo významnom percente prípadov obdobných situácií sťažovateľa dôjde nežiaducim následkom, takže má dobré dôvody sa domnievať, že takýto následok môže s významnou pravdepodobnosťou postihnúť i jeho.

60. Samotná zlá všeobecná situácia v cieľovej krajine spravidla na zistenie existencie reálneho nebezpečenstva nestačí. Pôjde iba o extrémne prípady všeobecného násillia, keď bude existovať reálne nebezpečenstvo zlého zaobchádzania už iba tým, že jednotlivec bude po návrate vystavený tomuto násilliu (NA. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok, 17.07.2008, č. 25904/07). Sťažovateľ bude musieť spravidla predložiť nejaké osobitné rizikové faktory týkajúce sa konkrétne jeho osoby (N. proti Fínsku).

61. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani skutočnosť, že verejná správa je službou verejnosti a základné pravidlá konania uvedené v § 3 Správneho poriadku, pre ktoré východiskom je systém prameňov práva predovšetkým ústava (najmä čl. 2) a zákony (vrátane právnej úpravy založenej právom Európskych spoločenstiev resp. upravenej medzinárodnými zmluvami) i keď sú formulované viac všeobecným spôsobom, je potrebné, vzhľadom na to, že slovenské právo je súčasťou európskeho právneho systému, v praxi interpretovať v duchu európskeho štandardu všeobecných požiadaviek na kvalitu postupov a činnosti verejnej správy súhrne označovaných ako princípy „dobrej správy“ (Good Governance, Good Administration), majúceho základ v literatúre, judikatúre európskych inštitúcií a niektorých dokumentoch najmä Rady Európy (najmä odporúčania a rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy) a Európskej únie.

62. Princípy dobrej verejnej správy Rada Európy presadzuje prostredníctvom dokumentov prijatých vo forme rezolúcií alebo odporúčaní Výboru ministrov a prostredníctvom judikatúry ESLP. Účinnosť princípov dobrej správy sa zásadným spôsobom presadzuje predovšetkým prostredníctvom rozhodovacej činnosti ESLP, avšak nepriamo, čo je dané charakterom práv a slobôd chránených Dohovorom. Právo jednotlivca na dobrú správu, podobne ako napr. právo na azyl, nepatrí medzi typické základné ľudské práva priamo uznané Dohovorom. Preto sa neaplikujú princípy dobrej správy ako také, ale všeobecné právne princípy (princíp rovnosti, viazanosti právom, proporcionality). Presadzovanie všeobecných právnych princípov v členských štátoch Rady Európy zabezpečujú najmä súdy v rámci ústavného a správneho súdnictva. S nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 sa stala právne záväznou Charta. Spomenutý čl. 41 Charty síce definuje právo na dobrú správu, avšak len vo vzťahu jednotlivca k orgánom a inštitúciám Únie. Podľa čl. 41 do práva na dobrú správu sa zahŕňa najmä:

a) právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať;

b) právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva;

c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

63. V tejto súvislosti dáva kasačný súd do pozornosti, že Súdny dvor Európskej únie sa vo svojej judikatúre venoval v niekoľkých nasledujúcich rozhodnutiach otázkam porušenia práva na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa mohlo nepriaznivo dotýkať. Vo veci C-277/11 (M.) pán M. nebol v priebehu posudzovania jeho žiadosti o doplnkovú ochranu vôbec vypočutý. Súdny dvor EÚ v rozsudku (prvá komora) z 22. novembra 2012 uviedol, že „ ... ak cudzinec žiada o priznanie postavenia doplnkovej ochrany po tom, ako mu bolo zamietnuté priznanie postavenia

utečenca, a ak má zodpovedný vnútroštátny orgán v úmysle zamietnuť aj túto druhú žiadosť, má tento orgán v tejto súvislosti pred prijatím svojho rozhodnutia povinnosť informovať dotknutú osobu o navrhovanom zamietavom rozhodnutí o jeho žiadosti a oboznámiť ju s tvrdeniami, na ktorých zamýšľa založiť takéto zamietnutie, aby sa žiadateľ mohol v tejto súvislosti vyjadriť.“ Na toto rozhodnutie odkazujú aj rozhodnutia C-558/17 P (OZ/EIB) a C-249/13 (Boudjlida). Vo veci C-558/17 P (OZ/EIB) v rozsudku zo 4. apríla 2019 Súdny dvor EÚ konštatuje: „Konkrétne právo byť vypočutý zaručuje každému možnosť oznámiť účinne a efektívne svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy.“

64. Vec C-249/13 (Boudjlida) sa týkala alžírskoho štátneho príslušníka, zdržiavajúceho sa na území Francúzska na základe povolenia na pobyt pre študenta. Po vypršaní platnosti pán Boudjlida nepožiadala o obnovenie svojho posledného povolenia na pobyt, ani nepožiadala o vydanie nového povolenia na pobyt. Následne mu bola uložená povinnosť opustiť územie Francúzska, pričom mu bola poskytnutá lehota 30 dní na dobrovoľný obchod a ako cieľová krajina bolo určené Alžírsko. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 11. decembra 2014 v tejto veci uvádza: „Právo byť vypočutý v každom konaní, ako sa uplatňuje v rámci smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, a najmä jej článku 6, sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade neoprávnene sa zdržiavajúceho štátneho príslušníka tretej krajiny zahŕňa právo vyjadriť pred prijatím rozhodnutia o návrate, ktoré sa ho týka, svoj názor na oprávnenosť svojho pobytu a prípadné uplatnenie článku 5 a článku 6 ods. 2 až 5 uvedenej smernice, ako aj na podrobnosti týkajúce sa jeho návratu.“

65. Vec C-383/13 PPU (G. a R.) sa týkala porušenia práva byť vypočutý v správnom konaní o vydaní rozhodnutia o predĺžení zaistenia a v zmysle tohto rozhodnutia by mal, podľa Súdného dvora EÚ, vnútroštátny súd skúmať, či procesné vady skutočne zbavili tých, ktorí ich namietajú, možnosti lepšie uplatniť svoju obhajobu v takej miere, že toto správne konanie mohlo dospieť k inému výsledku. Na toto rozhodnutie odkazuje Súdny dvor EÚ aj vo vyššie spomenutom rozhodnutí C-166/13 (Mukarubega) a rovnako aj v rozhodnutí (T-8/21 IFIC Holding/Komisia).

66. V teraz prejednávanom prípade žalovaný v zmenovom rozhodnutí administratívne vyhostil sťažovateľa bez určenia krajiny vyhostenia, v dôvodoch rozhodnutia však uviedol, že vyhostenie prichádza do úvahy do krajín s bezvízovým stykom s Tadžickou republikou (23 krajín), pričom následne zúžil diapazón krajín, ktoré najmä prichádzajú do úvahy na 8 konkrétnych krajín.

67. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že napadnuté rozhodnutie umožňuje vyhostiť žalobcu do krajiny s bezvízovým stykom s Tadžickou republikou bez toho, aby mu poskytlo akúkoľvek ochranu, pred následným vydaním do Tadžickej republiky.

68. Sťažovateľ túto námietku uplatnil aj v žalobe, správny súd v bode 63 k nej uviedol, že zmena rozhodnutia o administratívnom vyhostení vytvorila priestor pre vyhostenie žalobcu aj do iných krajín, čím aj jeho prípadná „nevychostiteľnosť“ na Ukrajinu, či do krajiny pôvodu stratila na relevancii. Vzhľadom na vyššie uvedené, rovnako tak na relevancii stratila tá časť argumentácie žalobcu, ktorá pojednávala o jeho pochybnostiach o tom, že by bol žalobca priamo či následne vydaný do krajiny pôvodu.

69. S uvedeným vyhodnotením námietky sťažovateľa správnym súdom sa kasačný súd nestotožňuje.

70. Administratívne vyhostenie cudzinca bez určenia krajiny pôvodu síce ZoPC pripúšťa, avšak ako vyššie uvádza kasačný súd bude to skôr výnimkou, ktorú musí správny orgán odôvodniť (prečo nebolo možné určiť krajinu pôvodu). Navyše v danom prípade nerozhodoval o administratívnom vyhostení sťažovateľa bez určenia krajiny pôvodu prvostupňový správny orgán, ale žalovaný v odvolacom konaní, pričom zmenové rozhodnutie sa tak stalo pre sťažovateľa prekvapivým, keďže sa týkalo v podstate otázok, ktoré neboli predmetom explicitného posudzovania v odvolacom konaní, pričom sťažovateľ sa k nim nemohol relevantne vyjadriť.

71. Pred zmenou rozhodnutia je odvolací správny orgán teda nielen povinný sťažovateľovi umožniť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, ale aj náležite odôvodniť, prečo nebolo možné určiť konkrétnu krajinu vyhostenia, pretože táto rovina úvahy ako esenciálna súčasť odôvodnenia sa totiž viaže na rovinnu posúdenia splnenia hmotnoprávných podmienok administratívneho vyhostenia a jednou z týchto podmienok, ako je vyložené vyššie je aj súlad administratívneho vyhostenia so zásadou non-refoulement.

72. Na účely tohto posúdenia je však potrebné určiť konkrétnu krajinu, do ktorej má byť cudzinec vyhostený. Pokiaľ teda k určeniu takejto krajiny v rozhodnutí nedôjde, avšak z dôvodov rozhodnutia už vyplýva okruh krajín, ktoré prichádzajú do úvahy, ako v prípade sťažovateľa, je potrebné v zmysle požiadaviek kladených na samotný proces odvolacieho konania (povinnosť umožniť účastníkovi odvolacieho konania pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia) ako aj na

požiadavky kladené na rozhodnutie o administratívnom vyhostení cudzinca v súvislosti so zásadou non-refoulement umožniť mu uplatnenie námietok, ktoré predstavujú z jeho pohľadu existenciu prekážok administratívneho vyhostenia.

73. Žalovaný takto nepostupoval, preto kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je v súlade so zákonom. Pokiaľ správny súd žalobu zamietol, nerozhodol vo veci v súlade so zákonom a preto kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

74. Ako obiter dictum kasačný súd dodáva, že pred konaním o administratívnom vyhostení prebiehalo v súvislosti s osobou sťažovateľa konanie o jeho vydanie do Tadžickej republiky, ktoré skončilo vydaním rozhodnutia o neprípustnosti extradície (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost 31/2023 z 24. januára 2024). V súvislosti s námietkou sťažovateľa uplatnenou v tomto konaní, že výkonom administratívneho vyhostenia by došlo k porušeniu ustanovenia § 81 ods. 1 ZoPC a zároveň by došlo k obídenu rozhodnutia o neprípustnosti extradície do Tadžickej republiky, pretože hrozí nebezpečenstvo, že by mohol byť vydaný do Tadžikistanu z tretieho štátu, do ktorého by bolo realizované jeho administratívne vyhostenie, kasačný súd dáva do pozornosti žalovanému právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Szak/4/2024 zo dňa 19.12.2024, (ktorým rozhodnutie č. PPZ-HCP-PO9-3-113/2024-AV z 18. septembra 2024 o predĺžení zaistenia sťažovateľa zrušil a nariadil jeho bezodkladné prepustenie o zaistenia), a to bod 41 rozsudku, v ktorom kasačný súd uviedol: „Táto obava z možnej nevyhostiteľnosti sťažovateľa je nakoniec spojená aj s potrebou posudzovania hodnovernosti akceptácie výhrady o nevydaní sťažovateľa na trestné stíhanie do Tadžickej republiky. Pri materiálnom chápaní § 81 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. v nadväznosti na čl. 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov nie je totiž rozdiel medzi posudzovaním štátu, v ktorom by bol sťažovateľ ohrozený v rozsahu stanovenom v § 81 ods. 1 a 2 zákona č. 404/2011 Z. z. a štátu, v ktorom by sťažovateľovi hrozilo vydanie do predmetných štátov. Podľa názoru kasačného súdu by takéto preverovanie malo svoje opodstatnenie najmä vtedy, ak by s prijatím sťažovateľa na svoje územie vyslovil súhlas niektorý z tých oslovených štátov, ktorý má z pohľadu Slovenskej republiky iný štandard vnímania demokracie a ľudských práv. Aj keď všetky oslovené štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 ako aj doplnkového Protokolu k nemu z roku 1967, nemožno ignorovať nadštandardné politické a kultúrne vzťahy medzi bývalými najmä stredoázijskými republikami Sovietskeho zväzu, pričom medzi oslovenými štátmi boli pritom Kazašská republika, Kirgizská republika a Uzbeká republika.“

Rovnako dáva do pozornosti bod 49 rozsudku, i keď ten sa týkal realizácie administratívneho vyhostenia, v ktorom kasačný súd uviedol:

„- ak rozhodnutie o administratívnom vyhostení štátneho príslušníka tretej krajiny (vyhostovaného) nestanovuje konkrétny štát, do ktorého sa má administratívne vyhostenie vykonať a súčasne sa na vyhostovaného vzťahuje neprípustnosť extradície do jeho domovského alebo iného štátu, musí byť pri výkone administratívneho vyhostenia zo strany správnych orgánov účelne a efektívne zisťované nielen to, či a ktorý štát je ochotný vyhostovaného prijať na svoje územie ale i to, či takýto štát vo vzťahu k prijatiu vyhostovaného s odkazom na § 81 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. hodnoverne akceptuje výhradu jeho nevydania do štátu, na ktorý sa neprípustnosť extradície vzťahuje,

- na tento účel je preto zo strany správnych orgánov namieste pri oslovovaní druhých štátov formulovať výzvy takým spôsobom, aby výzvy jednak (i) obsahovali doložku, že ak sa daný štát v stanovenej lehote nevyjadří, bude sa mať zato, že s prijatím vyhostovaného nesúhlasí a súčasne i (ii) výhradu, že vyhostovaný nebude vydaný do štátu, na ktorý sa vzťahuje neprípustnosť extradície.“

75. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, priznal právo na náhradu trov konania na kasačnom súde aj správnom súde. V zmysle § 175 ods. 2 SSP v spojení s § 467 SSP o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením správneho súdu.

76. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v kasačnom senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

1. Účastník správneho konania má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu správneho konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym.

2. Pokiaľ odvolací správny orgán neumožní vyjadriť sa účastníkovi konania vo veci administratívneho vyhostenia k podkladom zmenového rozhodnutia, ktorým odvolací správny orgán mení výrok prvostupňového rozhodnutia tak, že namiesto konkrétnej krajiny vyhostenia rozhodne o

administratívnom vyhostení bez toho, aby určil krajinu vyhostenia a v dôvodoch rozhodnutia uvedie, ktoré iné tretie krajiny vyhostenia prichádzajú do úvahy a na základe akého podkladu, je jeho povinnosťou ho s týmto podkladom oboznámiť.

3. V opačnom prípade dochádza k porušeniu procesných práv účastníka konania, ktorému takýmto postupom je znemožnené účinne uplatniť tvrdenie o existencii prekážok vyhostenia do takýchto iných tretích krajín.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.